

schijnt geen spoor getrokken heeft in het landschap der geschiedenis. En toch zijn er onder hen die, hoewel op beperkt lokaal gebied, een rol van toonaangevend belang hebben gespeeld, wier woorden gewicht legden in de weegschaal der opinie van vakgenoten, wier daden invloed op het leven van velen had, en wier optreden het openbare leven van hun tijd niet onbelangrijk mede heeft getekend en bepaald. Tot die laatsten behoort ook Fornerius. Ook zijn optreden is in het grote geheel onbetekenend en zonder 'Nachwirkung' ⁷⁾. Op lokaal niveau, waar hij ruim 65 jaren een rol van betekenis speelde, liggen de zaken anders. Met een schets van zijn leven en werken moge duidelijk worden gemaakt, dat het gering-schattend waarde-oordeel over hen, van wie geen pennevruchten zijn bewaard, ten onrechte is, en slechts aanleiding geeft tot het bewaren van een vertekend beeld van de historische werkelijkheid.

Loopbaan als chirurgijn

Wanneer in juli 1626 de secretaris van de Leidse universiteit de inschrijving noteert van 'Johannes Fournier', vermeldt hij als bijzonderheden van de nieuwe alumnus: 'Gallus Picardus, 44 (jaar), med(isch) cand(idaat)' ⁸⁾. Daarmee verschaft het Album Studiosorum der Leidse academie ons de enige biografische gegevens over de vroege jeugd van Fornerius. Waarom de familie Fournier ⁹⁾ op het einde der 16e eeuw het bekoorlijke Picardië verwisseld heeft voor het bedrijvige leven in een opkomende haven- en handelsstad, is niet bekend. Ongetwijfeld maakten ook zij deel uit van de stroom van zuiderlingen, voor wie het religieuze leefklimaat in de Noordelijke Nederlanden even aanlokkelijk was als de kansen die het economisch leven hen daar bood ¹⁰⁾.

Johannes Fournier, door zijn tijdgenoten gewoonlijk Mr. Jan Claesz. Fornerius genoemd ¹¹⁾, begon zijn carrière als scheepsbarbier op een der smakzeilen en spiegelschepen, waarmee door de jonge Republiek de strijd ter zee tegen het Spaanse bewind werd gevoerd ¹²⁾. Wanneer ruim dertig jaar later een oude scheepsmaat Fornerius vraagt te getuigen, verhaalt deze in het attest, hoe dat hij 'Inde Jaere xvi drie bij Capteyn Claes Willemsz. van Hoorn heeft gedient, gehuert voor chirurgijn ofte barbier, . . . mitsgaders oock . . . met de voorseide Capteyn, mitsgaders de Admirael van Hollaer genaemt dheer Opdam